

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 30 lipca 2020 r.

Druk nr 141 S

SPRAWOZDANIE

KOMISJI USTAWODAWCZEJ

o projekcie uchwały w 100. rocznicę II Powstania Śląskiego (druk nr 141)

Marszałek Senatu w dniu 4 czerwca 2020 r. skierował do Komisji Ustawodawczej projekt uchwały w 100. rocznicę II Powstania Śląskiego w celu rozpatrzenia go w pierwszym czytaniu.

Komisja na posiedzeniu w dniu 30 lipca 2020 r. rozpatrzyła w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt uchwały, wprowadziła do niego poprawki i wnosi o przyjęcie przez Senat jednolitego, załączonego projektu uchwały.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Krzysztof Kwiatkowski

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w 100. rocznicę II Powstania Śląskiego

W tym roku obchodzimy 100. rocznicę II Powstania Śląskiego, jednego z trzech zrywów ludności polskiej, których skutkiem było przyłączenie części Górnego Śląska do Polski. Wybuch powstania poprzedziło wiele znaczących, ale i dramatycznych wydarzeń.

Od stycznia 1920 roku na Górnym Śląsku zaczęły obowiązywać regulacje Traktatu Wersalskiego, a władzę objęła Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa na Górnym Śląsku. Oddziały alianckie, składające się w trakcie II Powstania Śląskiego z Francuzów i Włochów, zastąpiły stacjonujące dotychczas na tym terenie oddziały niemieckie. Pod skrzydłami wojsk sojuszniczych uaktywniły się polskie struktury organizacyjne. W Bytomiu rozpoczął działalność Polski Komisariat Plebiscytowy z Wojciechem Korfantym na czele. Siłę militarną stanowiła Polska Organizacja Wojskowa Górnego Śląska dowodzona przez Alfonsa Zgrzebnioka. Polska i Niemcy prowadziły przygotowania do plebiscytu oparte na szerokiej kampanii propagandowej. Oficjalnie bezstronna policja bezpieczeństwa Sicherheitspolizei (Sipo) wspierała stronę niemiecką. 17 sierpnia 1920 roku, na wieści z frontu wojny polsko-bolszewickiej, w Katowicach doszło do zamieszek wywołanych przez Niemców. Pomagający rannym lekarz – Andrzej Mielęcki został zaatakowany przez niemieckie bojówki, a następnie wyciągnięty z ambulansu i wrzucony do rzeki Rawy. Śmierć tego zasłużonego działacza stała się jedną z przyczyn wybuchu II Powstania Śląskiego.

W reakcji na te wydarzenia 19 sierpnia 1920 roku Alfons Zgrzebniok wydał rozkaz podjęcia działań bojowych. Walki wybuchły jednocześnie w powiatach pszczyńskim, rybnickim, katowickim, lublinieckim, tarnogórskim, toszecko-gliwickim i zabrskim. Walczono także w rejonie linii Opole–Krasiejów–Dobrodzień oraz w okolicach Raciborza i Koźła. Powstańcy opanowali większość strategicznych terenów przemysłowych z wyjątkiem dużych miast, w których stacjonowały wojska alianckie oraz jednostki Sipo. Niemieckie garnizony Sipo zostały otoczone (cernowane) w koszarach, co uniemożliwiało jakiegokolwiek działania odwetowe. W tym czasie powstańcy rozbijali i opróżniali składy

niemieckiej broni i amunicji. Wojska francuskie, wchodzące w skład oddziałów alianckich, przychylnie odnosiły się do działań powstańczych, co miało ogromny wpływ na rezultat powstania. Widząc brak reakcji Komisji Międzysojuszniczej na interpelacje dotyczące sankcji wobec powstańców, strona niemiecka zgodziła się na warunki zawieszenia broni i likwidację skompromitowanej policji bezpieczeństwa Sipo. W jej miejsce powołano mieszaną, polsko-niemiecką policję plebiscytową Abstimmungspolizei (Apo). Podstawowy cel powstańców został osiągnięty, w związku z czym II Powstanie Śląskie zakończyło się 25 sierpnia 1920 roku.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej z okazji 100. rocznicy II Powstania Śląskiego składa hołd Powstańcom Śląskim za ich męstwo i poświęcenie w walce o powrót Górnego Śląska do Polski.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.